

**TOETSINGSADVIES OVER HET MILIEUEFFECTRAPPORT
BAGGERBERGING DREMPT (NIEUWE AFWEGING)**

3 MEI 2001

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING.....	1
2. ALGEMEEN OORDEEL OVER HET MER.....	2
3. AANBEVELINGEN VOOR DE BESLUITVORMING.....	3
3.1 Aanbrengen van een isolatielaag	3
3.2 Acceptatiecriteria.....	3
3.3 Afwerking, eindinrichting, nazorg.....	4
3.4 Monitoring en evaluatie achteraf.....	5

1. INLEIDING

Het Waterschap Rijn en IJssel heeft, in samenwerking met Delgromij en Midden Betuwe Milieuwerken, het voornemen om in de zandwinput nabij de kern Drempt in de gemeente Hummelo en Keppel een definitieve baggerspeciebeving in te richten.

Het Waterschap Rijn en IJssel heeft al eerder (in 1997) een milieueffectrapport (MER) opgesteld, waarover door de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) op 28 oktober 1997 een toetsingsadvies met een aantal aanbevelingen voor de besluitvorming is uitgebracht. Daarna werden echter geen definitieve vergunningaanvragen voor het baggerspeciedepot ingediend en werd besloten de eerdere m.e.r.-procedure stop te zetten.

Ten behoeve van de besluitvorming over de vergunningaanvragen volgens de Wet milieubeheer (Wm) en volgens de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (Wvo) is een nieuw MER opgesteld. De nieuwe m.e.r.-procedure gaat in grote lijnen over dezelfde activiteit. In het voorliggende MER vindt een nieuwe beoordeling plaats van mogelijke inrichtingsalternatieven en varianten en de gevolgen voor het milieu daarvan, dit mede gebaseerd op recente, voortschrijdende inzichten.

Bij brief van 19 januari 2001¹ hebben Gedeputeerde Staten van Gelderland, als coördinerend bevoegd gezag, de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over het opgestelde MER. Van het MER is op 7 februari 2001 kennis gegeven².

Dit advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r.³. De werkgroep treedt op namens de Commissie voor de m.e.r. en wordt verder in dit advies 'de Commissie' genoemd.

De Commissie heeft bij haar advisering betrokken de inspraakreacties die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen⁴. In de tekst van haar advies verwijst de Commissie naar een reactie indien deze naar haar oordeel:

- informatie bevat over een essentiële tekortkoming in het MER, waarvoor de Commissie adviseert een aanvulling op het MER op te stellen alvorens de besluitvorming doorgang kan vinden;
- informatie bevat over de inhoud van het MER die van belang is voor de besluitvorming en waarvoor zij een aanbeveling doet in het advies;
- onjuistheden bevat die de Commissie zodanig van belang acht dat zij er in haar advies op in gaat.

Op grond van artikel 7.26, lid 1 van de Wm toetst de Commissie:

- aan de (aanvullende) richtlijnen voor het MER⁵, zoals vastgesteld op 25 februari 2000;

---

¹ Zie bijlage 1.

² Zie bijlage 2.

³ Zie bijlage 3 voor de samenstelling van de werkgroep en andere projectgegevens.

⁴ Zie bijlage 4 voor een overzicht.

⁵ Wm, artikel 7.23, lid 2.

- op eventuele onjuistheden⁶;
- aan de wettelijke regels voor de inhoud van een MER⁷.

Tijdens de toetsing inventariseert de Commissie eerst of er tekortkomingen zijn in het voldoen aan de wettelijke vereisten en de richtlijnen en gaat zij na welke onderdelen van het MER in aanmerking komen voor een positieve vermelding. Vervolgens beoordeelt de Commissie de ernst van de tekortkomingen. Daarbij staat de vraag centraal of de benodigde informatie aanwezig is om het milieubelang een volwaardige plaats te geven bij het te nemen besluit. Is dat naar haar mening niet het geval dan betreft het *een essentiële tekortkoming*. De Commissie zal dan adviseren tot een aanvulling. Is dat wel het geval, dan kan volgens haar de besluitvorming plaats vinden.

Overige tekortkomingen worden in het toetsingsadvies opgenomen, voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. Deze werkwijze impliceert dat de Commissie zich in het advies tot hoofdzaken beperkt en niet ingaat op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

De Commissie heeft toelichting gevraagd en gekregen over de volgende onderwerpen (zie ook bijlage 5):

- het aanbrengen van een isolatielaag, vooral ook op het talud;
- het storten van BAGA-plus baggerspecie;
- mogelijke acceptatiecriteria voor baggerspecie niet afkomstig uit de Oude IJssel;
- voorbereiding te storten baggerspecie (vooral zandscheiding);
- verspreiding van mobielere stoffen;
- hoe delen met een 'droge' natuurbestemming kunnen worden gerealiseerd;
- het nazorg/beheersplan.

De Commissie is gevraagd het toetsingsadvies aan te houden totdat zij het rapport "Toelichting op MER Baggerberging Drempt" in haar beschouwingen heeft betrekken⁸.

2. ALGEMEEN OORDEEL OVER HET MER

De Commissie is van oordeel dat **de essentiële informatie aanwezig is** in het MER en de (bijlagen bij de) vergunningaanvragen, samen met de verkregen toelichting op het MER, voor het volwaardig meewegen van het milieubelang in de besluitvorming over de baggerspecieberging Drempt.

In het MER worden de te beschouwen alternatieven en varianten en de milieugevolgen daarvan in grote lijnen helder en toegankelijk gepresenteerd en samengevat.

Bij enkele onderdelen plaatst de Commissie kanttekeningen bij de informatie in het MER. Zij vraagt bijzondere aandacht voor onderdelen die betrekking hebben op de optimalisering van onderdelen van de voorgenomen activiteit.

---

⁶ Wm, artikel 7.23, lid 2.

⁷ Wm, artikel 7.10.

⁸ Zie bijlage 1a.

Deze kanttekeningen worden in hoofdstuk 3 van dit advies besproken, leidende tot aanbevelingen.

3. AANBEVELINGEN VOOR DE BESLUITVORMING

3.1 Aanbrengen van een isolatielaag

In de voorgenomen activiteit wordt voorzien in het aanbrengen van een isolatielaag, bestaande uit vrij schone baggerspecie dan wel klei die rijk is aan organisch materiaal, op de bodem en op het schuine talud (1: 5 of flauwer) van het depot. In de bijlagen 7 (Stortplan) en 10 (Geotechnisch advies isolatielaag) bij de vergunningaanvragen wordt de technische haalbaarheid van het aanbrengen van zo'n laag nader onderbouwd. Verder is in de verkregen toelichting een aantal elementen voor een nader uit te werken werkplan gegeven.

Het aanbrengen van een laag baggerspecie onder water op de taluds, is een kritische operatie die goed voorbereid en gevolgd moet worden. Het aanbrengen van deze laag zal vooral naar gelang deze taludlaag dieper onder water komt te liggen intensiever door een meet- en monitoringsprogramma moeten worden begeleid.

‡ De Commissie beveelt aan de uitvoering van de isolatielaag, vooral op de taluds, door monitoring te bewaken en zonodig aanvullende maatregelen te treffen.

3.2 Acceptatiecriteria

Op grond van beschikbare analysegegevens van mogelijk te storten specie wordt, mede op basis van het gedrag van de gidsstof fenantreen, in het MER geconstateerd dat er een grote veiligheidsmarge is en dat alle baggerspecie van klasse 4 gestort mag worden. Het MER geeft geen uitsluitel over het wel of niet storten van klasse 4 baggerspecie waarin de BAGA-waarden voor een of meer parameters worden overschreden. De Commissie heeft uit de verkregen toelichting afgeleid, dat er geen materiaal zal worden geaccepteerd dat valt onder het BAGA, met uitzondering van materiaal dat valt onder het BAGA vanwege het gehalte aan arseen, aangezien arseen in de omgeving van het depot Drempt van nature reeds in hoge gehalten voor komt.

In het MER wordt voor uitspoeling naar het grondwater als gidsstof voor fenantreen gekozen. Om na te gaan in hoeverre deze keuze juist is, zijn tevens enkele controleberekeningen uitgevoerd met het wat minder mobiele gamma-HCH. Op grond hiervan wordt vervolgens geconstateerd dat in principe alle baggerspecie (excl. BAGA) zonder het stellen van acceptatiecriteria kan worden geaccepteerd. In de stoffenlijst opgenomen in het Beleidsstandpunt Verwijdering baggerspecie komen echter aanmerkelijk mobielere stoffen voor. In het bijzonder kunnen hier de chloorbenzenen (waaronder 1,2 DCB) worden genoemd met, bij dezelfde vaste stof-gehalten, een aanmerkelijk hogere depotflux dan voor fenantreen (voor 1,2 DCB een factor 32 hoger). Alhoewel over het voorkomen van deze stoffen in de IJsselregio geen meetgegevens beschikbaar zijn, is bekend dat deze wel degelijk elders in de baggerspecie worden aangetroffen (zie onder andere het MER IJsseloog).

Daarnaast stelt het Beleidsstandpunt dat ook voor verontreinigende stoffen die in de specie voorkomen maar niet in het Beleidsstandpunt zijn opgenomen per geval de toelaatbaarheid van de emissies zal moeten worden beoordeeld.

- | De Commissie beveelt aan het vaststellen van acceptatiecriteria voor de te storten baggerspecie afkomstig van elders dan de Oude IJssel te overwegen, in het bijzonder voor het gehalte aan (vrij) mobiele organische micro-verontreinigingen, alsmede voor de controle daarop.

Volgens het MER en de vergunningaanvragen wordt de naast de definitieve stortplaats gelegen tijdelijke opslagplaats (TOP) na 1 april 2003 ontmanteld en zal er ter plaatse geen zandscheiding meer plaatsvinden. Op de TOP wordt baggerspecie uit de Oude IJssel gescheiden in zand en slib met een sedimentatiebekken en wordt het slib ingedikt alvorens het zal worden gestort.

In het MER wordt wel gesproken over zandscheiding na sluiting van de TOP, maar niet wordt beschreven hoe dat plaats gaat vinden. Blijkens de verkregen toelichting zal zandscheiding geen bouwsteen vormen voor het acceptatiebeleid door de initiatiefnemer. De initiatiefnemer wil dit aan de aanbieders van baggerspecie over laten.

- | De Commissie beveelt aan bij de besluitvorming criteria voor zandscheiding en reinigbaarheidscriteria vast te stellen, waarbij overwogen kan worden de TOP voorlopig in stand te houden.

3.3 Afwerking, eindinrichting, nazorg

Hoewel het volgens het MER de bedoeling is de bruto stortcapaciteit, ongeveer 900.000 m³ (netto ca. 750.000 m³), geheel te benutten, valt uit andere passages in het MER af te leiden dat het nog onzeker is of de bergingsput volledig zal worden volgestort, zeker binnen een storttermijn van 10 jaar. Wel is het de bedoeling dat een deel van de plas na volstorten een droge natuurbestemming (bosjes, struweel, zandige oeverwal) krijgt.

Het MER maakt niet duidelijk hoe het in het MER opgenomen schetsontwerp voor de natuurlijke eindinrichting met ook droge delen, kan worden gerealiseerd. Dit gelet op de voorgestelde wijze van storten, de vulhoogte boven grondwater- en maaiveldniveau, en het aanbrengen van een bovenafdekkingsslaag na de zetting⁹ van de baggerspecie. In dit verband is het opvallend, dat in het MER niet wordt ingegaan op de in de startnotitie geopperde mogelijkheid van het aanleggen van een (tijdelijke) kade om het depot teneinde meer stortvolume te kunnen realiseren (zie ook vastgestelde aanvullende richtlijnen, pag. 3). Waarom deze mogelijke situatie niet meer wordt doorgerekend, wordt niet gemotiveerd. Uit de toelichting blijkt, dat op verzoek van buurtbewoners, die een tijdelijke kade als onwenselijk beschouwen, van een tijdelijke kade is afgezien.

---

⁹ In de reactie van de Gemeente Hummelo en Keppel wordt gewezen op de invloed van gasvorming op de snelheid van zetting/inklinking. Dit bepaalt volgens de Commissie vooral de (onzekere) tijdstermijn waarna bovenafdekking, afwerking en eindinrichting kan plaats vinden.

Uit de toelichting blijkt verder, dat het heel goed mogelijk is dat droge elementen worden gerealiseerd ter plaatse van de huidige TOP en in de zones rond de huidige put en dat natte elementen (ondiepe plas, plas-dras, geul) worden gerealiseerd ter plaatse van de huidige put.

Het blijft onzeker hoe in de fase van bovenafdekking, afwerking, eindinrichting, beheer en nazorg het een en ander precies gestalte zal krijgen. De Commissie kan zich echter vinden in het voorstel om op basis van de op dat moment bestaande inzichten het plangebied in te richten voor de nabestemming natuur en extensieve recreatie, maar beveelt aan bij de besluitvorming daarvoor nu reeds randvoorwaarden vast te leggen. Een aandachtspunt daarbij is –gezien de ecologische doelstellingen– het bestrijden van een te voedselrijk karakter van het natte deel.

- ‡ De Commissie beveelt aan bij de besluitvorming reeds randvoorwaarden voor de eindinrichting en voor het nazorgplan vast te stellen.

3.4 Monitoring en evaluatie achteraf

Het MER bevat in §12.6 een beknopte aanzet voor een evaluatieprogramma met als hoofdonderwerpen: monitoring grondwater, monitoring invloed op kwaliteit oppervlaktewater en monitoring van de ontwikkeling van de (beoogde) natuurwaarden na uitvoering van de eindinrichting.

Voor de grondwatermonitoring bevat bijlage 11 bij de vergunningaanvragen een in principe goed opgezet monitoringsplan. Een aandachtspunt blijft de monitoring van de invloed van de lozing op het oppervlaktewater in de Oude IJssel¹⁰.

In het MER (en de vergunningaanvragen) is sprake van het aanvoeren van baggerspecie per vrachtwagen gedurende maximaal 20 dagen per jaar (maximaal circa 130 vrachtwagenbewegingen per dag). In de inspraak¹¹ wordt gewezen op een nieuwe woonwijk in de directe omgeving van de beoogde baggerstortplaats.

- ‡ De Commissie beveelt aan bij de besluitvorming de bovenstaande punten van gerichte monitoring en evaluatie, mede in het kader van het nazorgplan, te adresseren.

---

¹⁰ In de reactie van de heer Bosveld et al wordt gesteld, dat er geen voorzieningen zijn gepland voor de (eventueel benodigde) zuivering van overtollig (retour)water voordat lozing op de Oude IJssel plaatsvindt. In de vergunningaanvragen, pag. 10 van 36, is wel sprake van het treffen van voorzieningen om het zwevend stofgehalte in het in de Oude IJssel te lozen water te beperken.

¹¹ Zie reactie nr. 2 (bijlage 4).